

Expedient: 11/2020/0072-2024

Assumpte: Projecte d'adequació de la Via Verda de Collegats a l'antic traçat de la N-260, al terme municipal de La Pobla de Segur (expedient: IMP24/064 - OTAALL20240174)

Interessat: Ajuntament de la Pobla De Segur, CIF P-2521300-J

Terme municipal: La Pobla de Segur

Comarca: Pallars Jussà

OBJECTE

Projecte d'adequació de la Via Verda de Collegats a l'antic traçat de la N-260, al terme municipal de La Pobla de Segur. La via verda proposada es localitza a municipi de La Pobla de Segur a la comarca del Pallars Jussà. L'objectiu d'aquest projecte es oferir un eix ciclista i senda de vianants entre el municipi de La Pobla de Segur i Gerri de la Sal connectant paral·lelament a la carretera N-260. L'enllaç a projectar connectarà espais d'interès natural atractius de turismes en cerca de natura directa o indirectament.

ANTECEDENTS

El Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, i en concret La cap de l'Oficina Territorial d'Acció i Avaluació Ambiental; demana a l'Associació Geoparc Orígens que manifesti allò que cregui sobre els possibles efectes sobre el medi ambient que pot comportar el projecte d'adequació de la Via Verda de Collegats a l'antic traçat de la N-260, al terme municipal de La Pobla de Segur.

La comunicació es rep el dia 09 d'agost de 2024 amb el següent registre d'entrada:

Número: E2024000072

Data i hora: 2024-08-09T12:55:39

Referència d'expedient del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural: IMP24/064 - OTAALL20240174.

ÀMBIT D'ACTUACIÓ

la Via Verda projectada de Collegats connecta la font de La Figuereta i l'Àrea de descans de les Morrerres. L'eix estarà dividit en tres àmbits:

- 1) entre els dos accessos al túnel de carretera més a prop de la Font de la Figuereta.
- 2) entre l'accés nord del túnel a prop de la font de la Figuereta i l'accés sud del túnel a prop de l'àrea de descans de les Morrerres.
- 3) entre els dos accessos del túnel de carretera més a prop del l'àrea de descans de les Morrerres

El projecte es centra en l'àmbit 2 que és el més necessari perquè connecta els àmbits 1 i 3 que son calçades ja existents de l'antiga carretera N-260. Aquestes calçades tenen molt poc trànsit però no te les condicions adequades per la circulació de bicicletes.

L'emplaçament de la Via Verda de Collegats es situa al llarg de a l'antic traçat de la N-260, al terme municipal de La Pobla de Segur i afecta les següents parcel·les amb les corresponents referències cadastrals :

- Parcel·la 1 amb referència catastral 25213A006000010000ZU
- Parcel·la 2 amb referència catastral 25126A008000600000EG
- Parcel·la 3 amb referència catastral 25126A008000450000EE

Totes les parcel·les es localitzen dins de l'espai de la Xarxa Natura 2000 "Serra de Boumort Collegats" i dins del Pla PEIN "ENPE Collegats Queralt".

El Congost de Collegats presenta espècies d'interès faunístic com són: el trencau (Gypaetus barbatus), l'aufrany (Neophron percnopterus), el voltor comú (Gyps fulvus) i la llúdriga (Lutra lutra). Les afeccions sobre el poblament faunístic podrien ser especialment importants durant la fase d'obres per alteració i/o destrucció d'hàbitats, o per afecció o molèsties a individus.

La via verda se situa dins de l'àmbit del Geoparc Mundial de la UNESCO Orígens.

VALORACIÓ DE L'EXPEDIENT

1. Aspectes legals

L'article 3 de la "Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad" defineix els Geoparques com a "territorios delimitados que presentan formas geológicas únicas, de especial importancia científica, singularidad o belleza y que son representativos de la historia evolutiva geológica y de los eventos y procesos que las han formado. También lugares que destacan por sus valores arqueológicos, ecológicos o culturales relacionados con la gea".

L'article 50 de la "Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad" indica que "Los Geoparques, declarados por la UNESCO" son "áreas protegidas por instrumentos Internacionales".

La via verda se situa dins de l'àmbit del Geoparc Mundial de la UNESCO Orígens declarat com a àrea protegida per instruments internacionals.

2. Aspectes geològics

L'estudi d'impacte ambiental presenta una descripció geològica de l'àmbit d'actuació. Es destaca que la secció de Collegats enregistra una tectònica de plecs i encavalcaments sincrònica amb la deposició de les seqüències conglomeràtiques paleògenes. La base dels dipòsits conglomeràtics fossilitza un paleorelleu en el que s'evidencia una topografia condicionada per una tectònica activa. L'erosió en forma de congost a la Noguera Pallaresa ofereix una esplèndida secció geològica amb el valor afegit d'un dels paisatges més singulars i atractius de Catalunya. Així mateix a l'Argenteria hi ha unes capritxoses formes de tova calcària desenvolupades sobre les calcàries mesozoiques, especialment espectaculars.

En conjunt aquesta localitat és un exemple de la combinació d'un paisatge geològic de gran valor paisatgístic amb una secció de gran interès científic, didàctic i divulgatiu. Aquestes raons determinen que aquest geòtop presenti un interès científic i divulgatiu a nivell internacional de primer ordre.

L'estudi d'impacte ambiental menciona que el recorregut de la via verda interseca l'espai d'interès geològic de la Generalitat de Catalunya "119 - Congost de Collegats". Però no indica que també interseca els llocs d'interès geològic del Geoparc Orígens LIGOR003 – Morrerres i LIGOR004 - Salt de la Núvia i que el recorregut de la via verda presenta exposició visual als LIGOR006 – l'Argenteria i LIGOR007 – Barranc de l'Infern.

3. Aspectes de geoturisme

La via verda projectada coincideix amb la Georuta 2 del Geoparc Orígens (Collegats viu i respira). Aquest aspecte fa que aquesta via representi una millora significativa de la Georuta i millora la qualitat de les experiències ecoturístiques de l'indret, ja que el recorregut proposat ja disposa de panells interpretatius del Geoparc Orígens que contribueixen a la interpretació del paisatge. Cal destacar també que aquesta és una millora imprescindible per consolidar el turisme actiu.

4. Aspectes de patrimoni biològic

El recorregut de la via verda interseca parcialment l'hàbitat amenaçat Vernedes (i pollancredes) amb *Circaea Lutetiana*.

L'estudi d'impacte ambiental presenta les següents mesures de protecció d'hàbitats vulnerables: (1) els arbres es protegiran amb panells de fusta en tot el seu tronc els arbres propers al perímetre de tanca desmuntada per evitar qualsevol afectació accidental; (2) s'evitarà la circulació de maquinària per la part exterior de la parcel·la, efectuant tots els desplaçaments pels camins d'accés i per l'interior de la parcel·la i; (3) l'accés per la part exterior serà únicament peatonal per facilitar el muntatge d'encofrats dels murs del dipòsit.

5. Riscos Naturals

El Congost de Collegats es situa en zona amb perillositat alta per desprendiments. Tal com indica l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC) "Els desprendiments són susceptibles de produir-se en zones amb cingleres i vessants amb pendents elevats, dels quals se'n puguin despendre fragments de roca o sòl inestables".

El recorregut de la via verda està subjecte a un cert risc de desprendiments. Per tal de prevenir riscos de desprendiments que podrien accentuar-se com a conseqüència de la rehabilitació de la carretera N-260, es van instal·lar diferents tipus de malles que eviten la caiguda de blocs i es va construir un fals túnel per evitar la caiguda de pedres a la carretera.

CONCLUSIONS

Atès que les activitats descrites es consideren compatibles, s'informa favorablement amb alguns condicionants que contribueixen a reduir el risc de l'activitat i l'afectació sobre el Lloc d'Interès Geològic, l'espai natural protegit i millorar el coneixement dels usuaris sobre els paisatge, la geologia i els habitats naturals amb els que interaccionarien durant l'ús de la ruta.

- 1) La via ferrada interseca el Lloc d'Interès Geològic del Geoparc Orígens LIGOR003-Morreres i LIGOR004-Salt de la Núvia i presenta exposició visual als LIGOR006 – l'Argenteria i LIGOR007 – Barranc de l'Infern. Aquests LIGORs són punts habituals de visita per part de geòlegs ja que han estat àmpliament estudiats i per tant es recomana que en el disseny del recorregut es tingui en compte deixar espais per la realització de explicacions geològiques a l'indret de la Doble Discordança de Collegats i de l'Argenteria on actualment ja hi ha instal·lats panells interpretatius del Geoparc Orígens. També es considera molt oportú que es descriguin pautes de comportament als usuaris per tal de promoure una experiència sostenible pel medi.
- 2) La via verda es situa dins d'un Espai d'Interès Natural. Considerem que tot i situar-se en un espai natural, aquest equipament és compatible sempre que es segueixin les recomanacions presentades per part del cos d'Agents Rurals i/o administració ambiental competent.
- 3) Tal com s'indica a l'estudi d'impacte ambiental el recorregut de la via verda està subjecte a un cert risc de despreniments i el seu recorregut circula en alguns trams en paral·lel a l'actual carretera N-260. Per tal de prevenir riscos de despreniments hi ha instal·lades diferents tipus de malles que eviten la caiguda de blocs i es va construir un fals túnel per evitar la caiguda de pedres a la carretera. Tot i així es considera important que es reforci el missatge als usuaris sobre aquests i altres riscos associats amb l'activitat. En aquest aspecte, es considera important reforçar el missatge que recomana als usuaris que utilitzin el pas soterrat per creuar la carretera N-260 per accedir el pàrquing de les Morreres.
- 4) Per últim cal destacar que la construcció de la via verda proposada al llarg del Congost de Collegats representa un impuls per al Geoparc Orígens i el desenvolupament sostenible del territori. Aquesta infraestructura fomenta el turisme sostenible, atraient visitants interessats en les activitats a l'aire lliure i la natura. A més, millora la connectivitat i la mobilitat no motoritzada, reduint la petjada de carboni. També impulsa l'economia local donat peu a prolongar l'estança dels visitants i així dona suport a allotjaments i locals de restauració, crea ocupació i reforça el teixit social i econòmic de la zona. En aquest sentit, si es produeixen materials informatius o interpretatius es recomana que es convidi al Geoparc Orígens per a que participi en l'elaboració de continguts i es segueixin les pautes gràfiques del Geoparc.

El Director Científic

El Coordinador

La presidenta del Geoparc Orígens